

IGNACY TALARCZYK (1889-1945)

Urodził się 14 lipca 1889 roku w Książnikach, jako syn Stanisława i Marii z domu Pachura. Po ukończeniu niemieckiej szkoły elementarnej uczył się rzemiosła w Borku. Następnie wyjechał w poszukiwaniu pracy zarobkowej do Niemiec i pracował tam jako górnik. Od 1916 roku jako rezerwista armii pruskiej brał udział w I wojnie światowej. Zdemobilizowany w stopniu sierżanta, wrócił w listopadzie 1918 roku do Borku i włączył się aktywnie w nurt pracy niepodległościowej. Działał m.in. w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” i utworzonej 11 listopada 1918 roku Radzie Robotniczo-Żołnierskiej. Utworzenie Rady wspierał Marcelei Hildebrandt (1885-1953), który przybył z Garnizonu Jarocińskiego. Współuczestniczył w utworzeniu Straży Ludowej i kompanii boreckiej.

W grudniu 1918 roku w jego domu mieściło się biuro werbunkowe i tajny magazyn broni. 7 stycznia 1919 roku z utworzoną kompanią powstańców – ochotników z Borku i okolicy – zgłosił się w Komendzie Wojskowej w Gostyniu, skąd 9 stycznia 1919 roku skierowany został na front w okolice Leszna. W składzie baonu gostyńskiego dowodził kompanią borecką w walkach m.in. pod Kąkolewem, Osieczną i Nową Wsią, następnie kompanią borecko-krobską m.in. na odcinku Pawłowice, aż do chwili zawarcia rozejmu w Trewirze 16 lutego 1919 roku. Po zakończeniu walk powstańczych przeszedł do żandarmerii wojskowej i w stopniu sierżanta sztabowego pełnił służbę na terenie powiatu rawickiego.

Po zdemobilizowaniu, pod koniec 1920 roku, zaczął pracować jako kupiec i restaurator, najpierw w Górze w powiecie jarocińskim, a od 1932 roku w Borku. W Górze był współinicjatorem budowy, przy kościele, pomnika poświęconego poległym z terenu parafii w walkach za Ojczyznę w latach 1918-1920. Pomnik uroczystie odsłonięto 3 sierpnia 1924 roku. Zniszczony przez Niemców w roku 1940, odbudowano z inicjatywy Jana Żyły (1901-1989; powstańca śląskiego, uczestnika kampanii wrześniowej) i odsłonięto 5 września 1982 roku.

Ignacy Talarczyk był dwukrotnie żonaty: z pierwszą żoną Józefą z domu Łukowczyk (1890-1930) miał pięcioro dzieci: Juliusza, Ignacego, Henryka, Marię i Genowefę oraz adoptowanego syna Mariana. Z drugą żoną Pelagią (1900-1978) miał troje dzieci: Joannę, Bolesława i Stefana. W okresie gdy mieszkał w Górze stał na czele miejscowego Koła Powstańców i Wojaków. Za jego prezesury Koło otrzymało sztandar i otwarta została strzelnica. Gdy w roku 1932 Ernst Fischer von Mollard, właściciel dominium Góra sprzedał gospodę w Górze Franciszkowi Stachowiakowi, przeprowadził się z rodziną do Borku. Tam prowadził restaurację i stał na czele Koła Powstańców (prawdopodobnie od chwili jego powstania). Zweryfikowany przez Komisję Weryfikacyjną Związku Powstańców Wielkopolskich 30 sierpnia 1934 roku. W czasie okupacji niemieckiej został aresztowany 5 maja 1943 roku.

Zmarł w obozie w Zwickau 21 kwietnia 1945 roku. Pochowany na cmentarzu w Gotha.

Odznaczenia: Krzyż Niepodległości, Srebrny Krzyż Zasługi, Odznaka Pamiątkowa Grupy Leszno.

W. Kręgielski, *Talarczyk Ignacy (1889-1945)*, [w:] *Powstańcy wielkopolscy... Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918/1919*, T. VI., Poznań 2009, s. 199-200; K. Horyza-Pachciarz, *Talarczyk Ignacy (1889-1945)*, [w:] *Powstańcy wielkopolscy... Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918/1919*, T. XI., Poznań 2014, s. 187-188.